

**DAVLAT HOKIMIYATI ORGANLARIDA YOSH RAHBARLARGA BO‘LGAN
IJTIMOYIY-MADANIY TALABLAR. IJTIMOYIY ISHONCH, AXLOQIY
MEZONLAR VA XIZMAT MADANIYATI.**

Ruziboyev Temur Bahodirovich

Buxoro Xalqaro Universiteti

Annotatsiya: Mazkur maqolada davlat hokimiyati organlarida faoliyat yuritayotgan yosh rahbar kadrlar shaxsiga bo‘lgan ijtimoiy-madaniy talablar yoritilgan. Jumladan, ularning ijtimoiy ishonchni oqlashi, axloqiy mezonlarga amal qilishi va yuqori darajadagi xizmat madaniyatiga ega bo‘lishi bugungi kun talabidir. Maqolada yosh rahbarlarning davlat va jamiyat oldidagi mas‘uliyati, ularning odoq-axloq qoidalariga sodiqligi hamda xizmat faoliyatida odilona va mas‘uliyatli yondashuvi tahlil etiladi. Shu bilan birga, yosh rahbarlarning ijtimoiy imijini shakllantirishda ommaviy axborot vositalari, jamoatchilik fikri va ijtimoiy institutlar roliga ham e‘tibor qaratilgan. Tadqiqot natijalari, davlat boshqaruvida yosh kadrlarning samaradorligini oshirish uchun ularni nafaqat kasbiy, balki ijtimoiy-madaniy jihatdan ham tayyorlash zarurligini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: yosh rahbarlar, davlat hokimiyati organlari, ijtimoiy ishonch, axloqiy mezonlar, xizmat madaniyati, ijtimoiy talablar.

Kirish.

Bugungi globallashuv va tezkor o‘zgarishlar davrida davlat boshqaruv tizimida yosh rahbar kadrlarning o‘rni va ahamiyati tobora ortib bormoqda. Ularning zamonaviy fikrlashi, tashabbuskorligi va yangilikka intilishi davlat organlarining faoliyatini samarali tashkil etishda muhim omillardan biri sanaladi. Shu bilan birga, yosh rahbarlardan faqat kasbiy bilim va ko‘nikmalar emas, balki ijtimoiy-madaniy jihatdan yetuklik, axloqiy mezonlarga sodiqlik hamda xizmat madaniyatiga rioya qilish kabi fazilatlar ham talab etiladi. Chunki davlat xizmatida faoliyat yurituvchi rahbar shaxsining odobi, fuqarolar bilan muloqot madaniyati, halolligi va mas‘uliyatli yondashuvi jamiyatdagi ishonch muhitini mustahkamlovchi asosiy omillardandir. Shu sababli, davlat hokimiyati organlarida yosh rahbarlarga bo‘lgan ijtimoiy-

madaniy talablarni aniqlash, ularning ijtimoiy ishonchni qozonishidagi omillarni o'rganish va xizmat madaniyati masalasini atroflicha tahlil etish bugungi kunda dolzarb masalalardan biri bo'lib qolmoqda.

Asosiy qism.

Davlat hokimiyati organlarida yosh rahbarlarga qo'yiladigan ijtimoiy-madaniy talablar ularning shaxsiy fazilatlarini, kasbiy mahorati va xizmatga bo'lgan yondashuvi orqali namoyon bo'ladi. Bunday talablar asosan quyidagi yo'nalishlarda ko'rinadi:

1. Ijtimoiy ishonch va uning shakllanishi. Yosh rahbarlar davlat va jamiyat oldida mas'ul shaxslar sifatida faoliyat olib borar ekan, ularning harakatlari keng jamoatchilik tomonidan sinchiklab kuzatiladi. Ularga nisbatan ijtimoiy ishonch, birinchi navbatda, ularning halolligi, shaffof faoliyati va adolatli qarorlar qabul qilishiga bog'liq. Shu jihatdan, har bir yosh rahbar o'z faoliyatida manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'ymasligi, jamoatchilik oldida ochiqlik va hisobdorlik tamoyillariga sodiq qolishi zarur.

2. Axloqiy mezonlar va kasbiy etika. Davlat xizmatida axloqiy mezonlar – odob, halollik, kamtarlik, odilona yondashuv kabi fazilatlar asosiy o'rinda turadi. Yosh rahbarlar kasbiy faoliyatda axloqiy normalarga qat'iy amal qilgan taqdirdagina o'z jamoasida va aholida hurmat-e'tibor qozona oladi. Bu esa ularning ijtimoiy mavqeini mustahkamlashga xizmat qiladi. Ayniqsa, korrupsiyaga qarshi kurash, adolatli kadrlar siyosatini yuritish va xolisona boshqaruv yuritish kabi masalalar yosh rahbarlar axloqiy barkamolligini belgilab beradi.

3. Xizmat madaniyati va muloqot ko'nikmalari. Davlat organlarida xizmat madaniyati deganda xodimlarning o'z xizmat vazifalariga yondashuvi, tashqi ko'rinishi, odobi, fuqarolar bilan munosabati va xizmatdagi tartib-intizom tushuniladi. Yosh rahbarlar uchun xizmat madaniyati nafaqat tashqi odob-axloq, balki ichki madaniyat, ya'ni boshqaruvda adolat, mulohazalilik va insoniy yondashuv orqali namoyon bo'ladi. Ayni paytda, ularning muloqot qilish uslubi, jamoa bilan ishlash madaniyati va tanqidga ochiqligi ham yuqori baholanadi.

4. Yosh rahbarlar imiji va ommaviy axborot vositalarining roli. Zamonaviy axborot makonida yosh rahbarlar obrazini shakllantirishda ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlarning roli katta. Ularning faoliyati yoritilishi, jamoatchilik bilan muloqoti, ijtimoiy masalalarga bo'lgan munosabati orqali jamiyatda ijobiy imij shakllanadi. Shu bois, yosh

rahbarlar nafaqat rasmiy vazifasini bajaruvchi, balki ijtimoiy jarayonlarning faol ishtirokchisi sifatida ham namuna bo'lishi lozim.

5. Yosh rahbarlarni ijtimoiy-madaniy tayyorlash zaruriyati. Yosh rahbarlarni tayyorlash jarayonida nafaqat kasbiy bilim va ko'nikmalarga, balki ularning shaxsiy rivoji, ijtimoiy mas'uliyati va madaniy ongini shakllantirishga alohida e'tibor qaratilishi lozim. Maxsus seminar-treninglar, ma'naviyat va ma'rifat mashg'ulotlari, axloqiy-etika darslari orqali bu yo'nalishda sezilarli ijobiy o'zgarishlarga erishish mumkin. Shu bilan birga, ularni davlat xizmatining murakkab jihatlari bilan erta tanishtirish, murabbiylik tizimini rivojlantirish va tajribali rahbarlardan saboq olish imkoniyatlarini yaratish muhimdir. Yuqoridagi omillarni hisobga olgan holda, davlat hokimiyati organlarida yosh rahbarlarga nisbatan qo'yiladigan ijtimoiy-madaniy talablar nafaqat ularning individual muvaffaqiyatini, balki butun tizimning samaradorligini belgilovchi muhim omil sifatida qaralishi lozim.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, davlat hokimiyati organlarida faoliyat yuritayotgan yosh rahbarlarga nisbatan qo'yilayotgan ijtimoiy-madaniy talablar ularning shaxsiy fazilatlarini, kasbiy tayyorgarligi va xizmat madaniyatining uyg'unligini taqozo etadi. Ijtimoiy ishonchni oqlash, axloqiy mezonlarga amal qilish va yuqori darajadagi xizmat madaniyatini namoyon etish yosh rahbarlarning boshqaruvdagi samaradorligini belgilab beradi. Shu bilan birga, ularning jamiyatdagi ijobiy imijini shakllantirish, jamoatchilik ishonchini qozonish va davlat xizmatida barqaror faoliyat yuritishlari uchun ijtimoiy-madaniy tayyorgarlik muhim omil hisoblanadi. Bugungi sharoitda yosh rahbarlarni nafaqat kasbiy, balki axloqiy-ma'naviy va ijtimoiy mas'uliyat nuqtayi nazaridan ham yetuk shaxslar sifatida tarbiyalash davlat boshqaruvi tizimining ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib qolmoqda. Shu asosda, yosh rahbarlarni har tomonlama tayyorlash orqali davlat xizmatining samaradorligi va jamoatchilik ishonchi yanada mustahkamlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
2. Normurodov S., Yusupov O. Davlat boshqaruvi nazariyasi. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020.
3. Qodirov B.X. Davlat xizmati va boshqaruv tamoyillari. – Toshkent: Huquq, 2019.

4. Fayzullayev A. O‘zbekistonda ijtimoiy ishonch va davlat boshqaruvi tizimi: nazariya va amaliyot. – Toshkent: Ijtimoiy Fikr, 2021.
5. OECD. Skills for a High Performing Civil Service. – Paris: OECD Publishing, 2017.
6. Denhardt, R.B., Denhardt, J.V. The New Public Service: Serving, Not Steering. – New York: Routledge, 2015.
7. United Nations. Human Development Report 2022: Uncertain Times, Unsettled Lives. – UNDP, 2022.
8. Masharipova M. Davlat xizmatida yosh kadrlar salohiyati va ularni rivojlantirish masalalari. – “Ijtimoiy fanlar” jurnali, 2023, №2.
9. OECD. Public Integrity Handbook. – Paris: OECD Publishing, 2020.
10. Fukuyama, F. Political Order and Political Decay: From the Industrial Revolution to the Globalization of Democracy. – New York: Farrar, Straus and Giroux, 2014.